

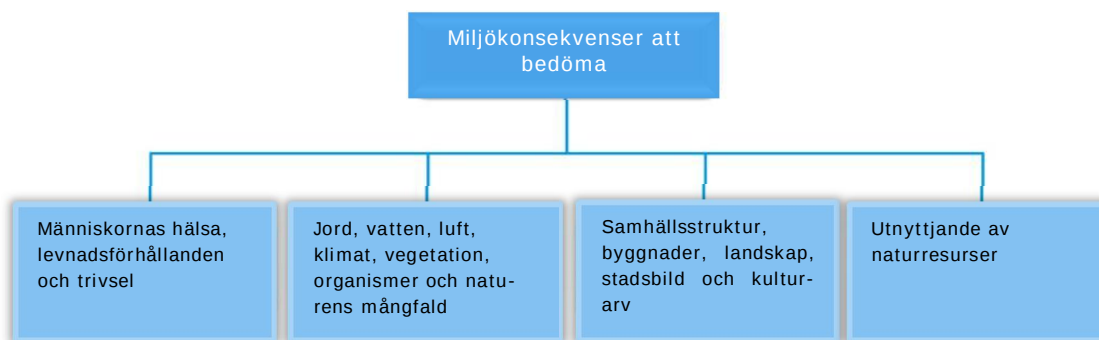
DEL II

MILJÖKONSEKVENSER

6. MILJÖKONSEKVENSER SOM SKA BEDÖMAS SAMT BEDÖMNINGSMETODER

6.1 Miljökonsekvenser som ska bedömas

I förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bedöms konsekvenserna av projektet i den omfattning som anges i MKB-lagen (268/1999) och -förordningen. Det som ska bedömas är de konsekvenser som anges i följande figur (figur 21) samt hur de sinsemellan påverkar varandra.

Figur 21. Miljökonsekvenser som ska bedömas (Lagen om ändring av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, 2 §, 1.4.1999).

I bedömningen granskas direkta och indirekta konsekvenser av Hedet-Björkildens vindkraftsprojekt samt deras betydelse för både naturmiljön och människorna. I bedömningen beaktas konsekvenserna av de olika projektalternativen. Projektets konsekvenser bedöms under hela dess livscykel. Konsekvensbedömningen indelas i konsekvenser som infaller under byggtiden, driften och avvecklingen:

Byggtiden: Det tar uppskattningsvis 1–2 år att bygga vindkraftsparken. Konsekvenser som uppkommer medan vindkraftverken och därtill hörande jordkablar, elstation och servicevägar byggs är närmast trafik och buller i anslutning till byggarbetet. Möjligheterna att få röra sig på området kan också vara begränsade under byggtiden. Dessutom påverkas naturmiljön på byggplatserna. Största delen av konsekvenserna under byggtiden är kortvariga och övergående.

Driften: Konsekvenserna under vindkraftsparkens drift börjar då vindkraftsområdet blivit färdigt och fortsätter så länge som vindkraftverken är i drift. Ett vindkraftverks fundament och torn bedöms ha en livstid på cirka 50 år. Kraftverkets maskiner bedöms ha en livstid på cirka 20 år. De centralaste miljökonsekvenserna under driften är landskapspåverkan. Dessutom ger vindkraftverkens drift upphov till ljud. Den snurrande rotorn får solljuset att blinka och det uppstår rörliga skuggor. En av de betydelsefullaste konsekvenserna för naturmiljön är påverkan på fågelbeståndet.

Avvecklingen: Då en vindkraftspark inte mera är i drift uppkommer konsekvenser av att konstruktionerna tas ur bruk. Konsekvenserna då driften avslutas är jämförbara med konsekvenserna under byggtiden. Konsekvenserna är kortvariga och orsakas främst av buller från arbetsmaskiner samt trafik. Rivningsavfallet förs i mån av möjlighet till återvinning och nyttoanvändning.

Viktiga konsekvenser som ska bedömas i det här projektet är:

- Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön
- Konsekvenser för naturen
 - Konsekvenser för fågelbeståndet
 - Konsekvenser för naturskyddsområden
- Konsekvenser för människorna
 - Bullerpåverkan och rörliga skuggor
 - Konsekvenser för trafiken

➤ Andra konsekvenser för människorna

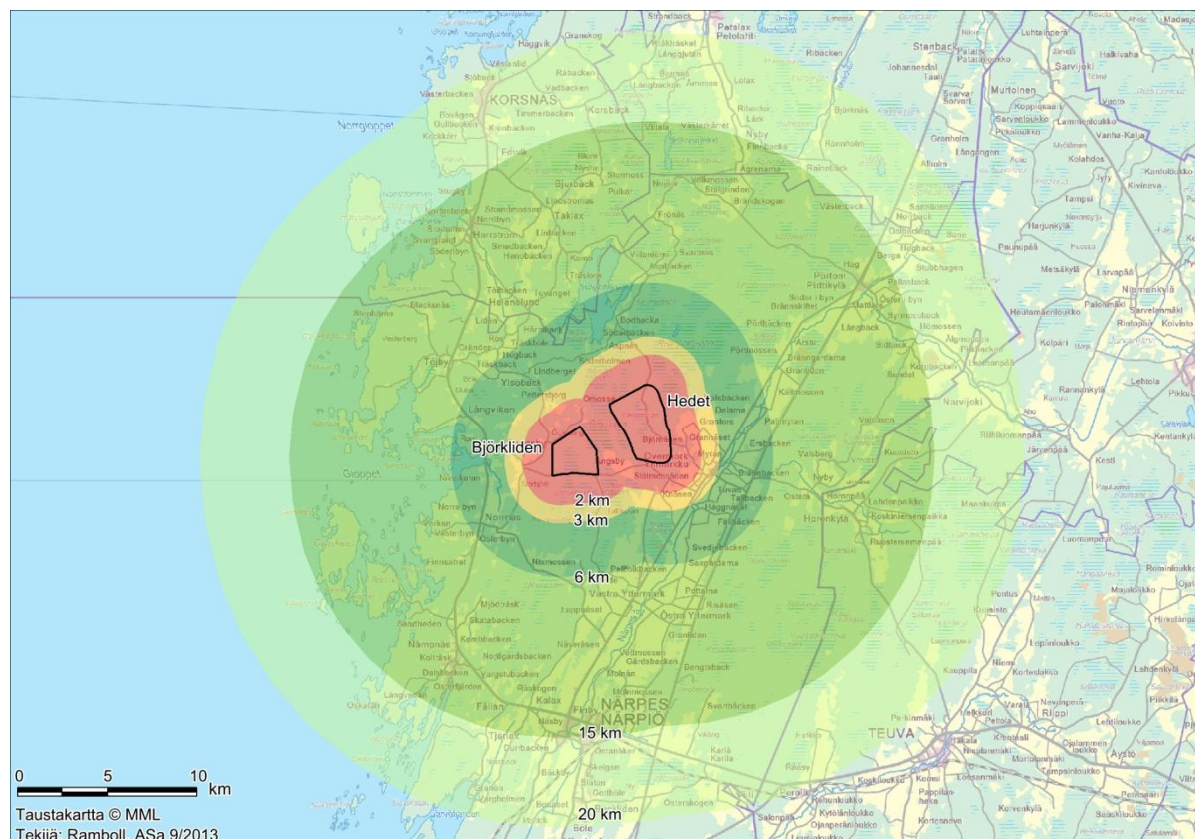
I konsekvensbedömningen beaktas publikationen "Planering av vindkraftsutbyggnad" (Miljöförvaltnings anvisningar 4/2012).

6.2 Avgränsning av influensområdet

Det undersökta områdets storlek beror på de miljökonsekvenser som bedöms, eftersom vissa konsekvenser är begränsade till närheten av byggobjekten, medan vissa sprids över ett större område. Området som undersöks är minst lika stort som projektområdet samt anslutningsledningens förbindelse ända till anslutningen till det regionala elnätet. De områden som undersöks i fråga om konsekvenserna framgår av nedanstående karta (figur 22).

Området där miljökonsekvenser förekommer är ofta mindre och har noggrannare avgränsning än området där sociala konsekvenser förekommer. Allmänt taget sträcker sig de sociala konsekvenserna såsom sysselsättning och ekonomi över ett större område än miljökonsekvenserna.

Miljökonsekvenser såsom buller, rörliga skuggor, påverkan på växtligheten märks tydligast i projektområdets omedelbara närhet. Då man rör sig längre bort från projektområdet minskar miljökonsekvenserna stegvis och kan till slut inte mera observeras. Influensområdet för bedömningen av sociala konsekvenser omfattar inte bara de boende och andra intressentgrupper i projektområdets näromgivning utan också ett större geografiskt område kring projektområdet i Österbotten. Dessa indirekta konsekvenser med vidsträckt influensområde har i första hand att göra med projektets sysselsättande effekt.

Figur 22. Projektets influensområden i vindkraftsparkens näromgivning.

Konsekvenser för markanvändningen: Influensområdet beträffande konsekvenser för markanvändningen kan anses omfatta det egentliga projektområdet och dess omedelbara näromgivning inom 2 kilometers radie. Beträffande användningen av området för rekreation undersöks främst själva projektområdet.

Konsekvenser för landskapet och kulturhistoriska objekt: Ett stort område undersöks, det omfattar vindkraftsparkens omgivning inom en radie av cirka 20 kilometer.

Konsekvenserna för fasta fornlämningar har undersökts på de aktuella byggplatserna inom vindkraftsparkens område.

Konsekvenser av buller och rörliga skuggor: Konsekvenserna har undersökts inom det område där enligt beräkningar sådana konsekvenser uppstår av projektet. Allmänt taget utgör influensområdet ett område inom cirka 2 km avstånd från vindkraftsparken.

Konsekvenser för naturen (jord- och berggrund, grund- och ytvatten, vegetation, landdjur, värdefulla livsmiljöer, fåglar): Konsekvenserna begränsas i första hand till byggplatserna och deras näromgivning, cirka 100 meter från vindkraftverkens byggplatser. Inom influensområdet beaktas dessutom värdefulla naturobjekt på projektområdet och i dess närhet. Områdets fågelbestånd granskas på ett större område. Förutom det häckande fågelbeståndet undersöks också kända flyttfågelstråk.

Konsekvenser för människorna: Influensområdet anses i den här bedömningen vara koncentrerat till cirka 3 km avstånd från projektområdet (till exempel i fråga om konsekvenser för landskapet, bullerpåverkan och rörliga skuggor). När det gäller konsekvenser för sysselsättning, ekonomi och trafik kan man å andra sidan tala om ett betydligt större område, på kommun- och landskapsnivå.

Trafikkonsekvenserna har utretts på vindkraftsparkens främsta trafikvägar.

6.3 Bedömningsmetoder

6.3.1 Konsekvensernas uppkomst

En miljökonsekvensbedömning (MKB) är en process som framskrider systematiskt. Där identifierar och bedömer man det planerade vindkraftsprojektets möjliga konsekvenser för fysiska, biologiska och sociala objekt. Under bedömningsprocessen utvecklas dessutom åtgärder för att lindra konsekvenserna. Åtgärderna tas med i projektet för att förhindra, minimera eller minska konsekvenserna. I det här kapitlet beskrivs hur de olika konsekvensernas storleksordning, de påverkade objektens karaktär/känslighet och därigenom konsekvensernas betydelse har bedömts i den här konsekvensbedömningen. Konsekvensernas storlek och de påverkade objektens känslighet har man försökt beskriva så att det så transparent som möjligt ska gå att bedöma konsekvensernas betydelse.

En konsekvens är en förändring som den planerade verksamheten orsakar i miljöns tillstånd. Förändringen bedöms i förhållande till miljöns nuvarande tillstånd. Konsekvenserna kan vara antingen direkta eller indirekta.

Direkta konsekvenser uppkommer genom direkt växelverkan mellan åtgärder i det planerade projektet och den miljö som är föremål för förändringen. Ett exempel på detta är bl.a. förlust av en naturtyp till följd av schaktningsarbeten. Indirekta konsekvenser är en följd av projektets direkta konsekvenser. Ett exempel på detta är bl.a. eventuella förändringar i naturtyperna på myrmarkerna i planeringsområdets omgivning till följd av sänkt grundvattennivå.

6.3.2 De påverkade objektens känslighet

Efter att en konsekvens har identifierats bedömer man hur känsligt det påverkade objektet är för förändringen. Det är viktigt att bestämma något värde som beskriver känsligheten för förändring för de objekt som kan påverkas av åtgärder som ingår i projektet. Vid bedömningen av känsligheten för förändringar används flera kriterier, exempelvis om det finns objekt eller områden med nationell eller internationell skyddsstatus inom det planerade projektets influensområde eller om det finns många objekt, t.ex. bebyggelse, inom projektets influensområde. Dessutom beaktas influensområdets och dess objekts tolerans för förändringar, deras anpasslighet, områdets mångsidighet, värdet för andra resurser/påverkade objekt, sårbarhet m.m. Vid bedömning av hur

känsligt projektets influensområde är för förändringar beaktas också olika krav enligt standarder och begränsningar, förhållandet till rådande praxis och gjorda planer samt eventuella andra bestämmelser och miljöstandarder. Influensområdets känslighet i sig har ingen negativ eller positiv riktning utan den bestäms av konsekvensens riktning.

Känsligheten beskrivs i den här bedömningen för varje påverkat objekt på en tregradig skala:

1. Liten känslighet
2. Måttlig känslighet
3. Stor känslighet

Det påverkade objektets känslighet beskrivs enligt nedanstående princip beträffande varje konsekvens.

Tabell 3. Sättet att ange och bestämma det påverkade objektets känslighet

Liten	Objektet/området är endast i liten omfattning viktigt eller känsligt för förändringar till följd av den aktuella påverkan eller området har endast obetydligt med känsliga objekt.
Måttlig	Objektet/området är måttligt viktigt eller måttligt känsligt för förändringar till följd av den aktuella påverkan eller området har i någon mån känsliga objekt.
Stor	Objektet/området är mycket viktigt eller mycket känsligt för förändringar till följd av den aktuella påverkan eller området har rikligt med känsliga objekt.

6.3.3 Konsekvensens storleksordning

Efter att en konsekvens och ett påverkat objekts känslighet har identifierats bedöms konsekvensens storlek. Hur stor konsekvensen är som helhet bestäms på basis av konsekvensens geografiska utbredning, tidsmässiga varaktighet och styrka. Konsekvensens geografiska utbredning kan vara lokal, regional, nationell eller gränsöverskridande. Konsekvensens tidsmässiga varaktighet kan vara tillfällig, kortvarig, långvarig och permanent. Konsekvensens styrka kan vara liten, medelstor eller stor.

Konsekvensens storlek påverkas av dess *geografiska utbredning, tidsmässiga varaktighet och styrka*.

På grund av olika begränsningar är bedömningen av värdena ofta subjektiv. Bedömningen av en variabls värde, exempelvis styrka, förutsätter dock sakkunskap och kännedom om det påverkade objektet och bedömningsmetoderna. Vid bedömning av konsekvensernas storleksordning har också flera olika metoder använts:

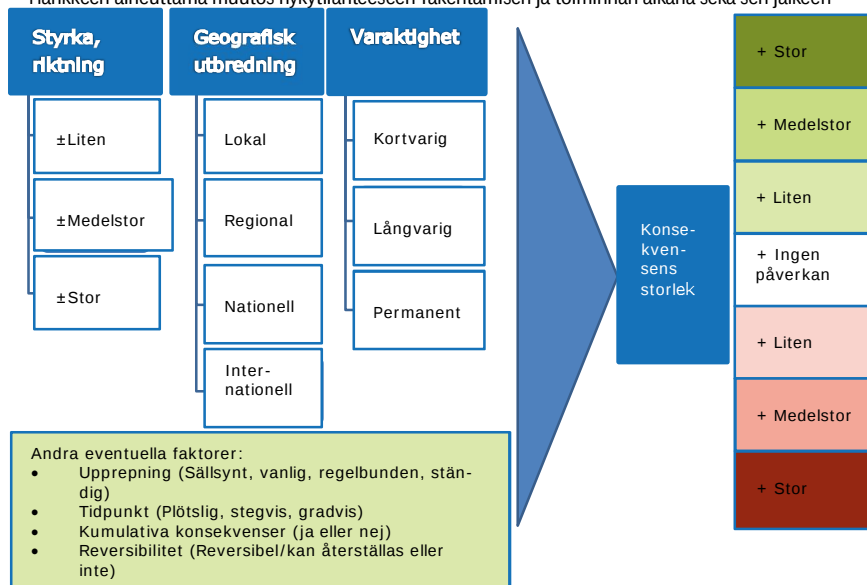
- Bestämning av i vilken omfattning växelverkan uppstår mellan de åtgärder som vidtas i samband med projektet och miljön vid det påverkade objektet, till exempel modelleringar av spridningen av buller och rörliga skuggor, modelleringar av synlighetsområden.
- Kartläggning av påverkade objekt och områden med hjälp av geoinformationssystem (GIS).
- Statistisk bedömning, till exempel bedömning av fåglarnas kollisionrisk.
- Utnyttjande av information i litteraturen och resultat från undersökningar av de påverkade objektens störningskänslighet.
- Deltagande metoder för inhämtande av information (arbete i en styrgrupp och intervjuer med lokalbefolkningen).
- MKB-gruppens tidigare erfarenhet.

Konsekvensens storlek har i det här projektet klassificerats i sju klasser som beskrivs med olika färger. En positiv konsekvens beskrivs med gröna färgnyanser och en negativ konsekvens med gul-röda färgnyanser. Det är skäl att notera att konsekvensens storlek måste bedömas från flera olika synvinklar. Till exempel en konsekvens kan ha stor styrka men ändå vara medelstor, om den är kortvarig och situationen sedan återgår till tidigare tillstånd, alltså är reversibel.

4. Stor negativ
5. Medelstor negativ
6. Liten negativ
7. Ingen påverkan
8. Liten positiv
9. Medelstor positiv
10. Stor positiv

VAIKUTUKSEN SUURUUS

•Hankkeen aiheuttama muutos nykytilanteeseen rakentamisen ja toiminnan aikana sekä sen jälkeen

Figur 23. Hur konsekvensens storlek avgörs.

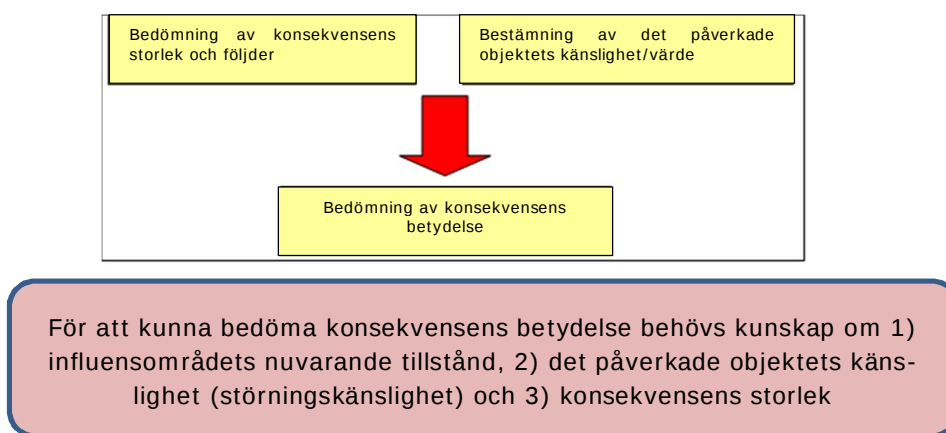
Kriterierna för en konsekvens storlek beskrivs för varje konsekvens separat från fall till fall enligt en tabell av nedanstående typ.

Tabell 4. Sättet att ange och bestämma konsekvensens storlek.

Liten	Medelstor	Stor
Konsekvensen kan observeras och den är positiv. En vidsträckt eller långvarig konsekvens kan som helhet ändå vara liten, om dess storlek är mycket obetydlig.	Konsekvensen är stor och positiv och den nytta som den medför kan lätt observeras i människornas dagliga liv eller i den omgivande naturen.	Konsekvensen är mycket stor och positiv och den nytta som den medför är mycket betydande för människornas dagliga liv eller den omgivande naturen. Även en måttligt stark positiv konsekvens kan som helhet vara stor, om den är långvarig och/eller om den påverkar ett vidsträckt område.
Konsekvensen kan observeras men orsakar inga nämnvärda olägenheter för människornas dagliga aktiviteter eller den omgivande naturen. En vidsträckt eller långvarig konsekvens kan som helhet ändå vara liten, om dess styrka är mycket obetydlig.	Konsekvensen är måttligt skadlig och orsakar en tydligt märkbar förändring i människornas dagliga liv eller i den omgivande naturen.	Konsekvensen har stor styrka och orsakar vidsträckta och långvariga olägenheter för människornas dagliga liv eller den omgivande naturen. Även en måttligt stark konsekvens kan som helhet vara stor, om den är långvarig och påverkar ett vidsträckt område.
Liten	Medelstor	Stor

6.3.4 Konsekvensens betydelse

En konsekvens betydelse beskriver projektets genomförbarhet och möjliggör samtidigt en så transparent jämförelse som möjligt av olika alternativ. Betydelsen beror på konsekvensens storlek och det påverkade objektets förmåga att tolerera den undersökta konsekvensen. I den här MKB eftersträvas en beskrivning av både känslighet och storlek så att det så transparent som möjligt ska gå att bedöma konsekvensernas betydelse.

Figur 24. Princip för bedömning av konsekvensernas betydelse

Konsekvensens betydelse bestäms genom korstabulering av konsekvensens storlek och det påverkade objektets känslighet. För den här bedömningen är konsekvensernas betydelse klassificerad som liten, måttlig eller stor. Konsekvensen kan också vara betydelselös.

I konsekvensbedömningen beskrivs konsekvensernas betydelse med hjälp av nedanstående tabell. I tabellen anges alternativets läge genom korstabulering av konsekvensens betydelse och objektets känslighet. Enligt exemplet har den undersökta konsekvensen av alternativ 1A i vindkraftsprojektet bedömts vara negativ och konsekvensens storlek bedöms vara medelstor. Objektets känslighet är måttlig, vilket enligt ovan beskrivna princip innebär att konsekvensens betydelse är måttlig. I alternativ ALT 1B och ALT 2 är den undersökta konsekvensens riktning medelstor och positiv och objektets känslighet är liten, varvid konsekvensens betydelse blir liten.

Efter korstabulering beskrivs konsekvensens betydelse med ord för varje projekterativ som undersöks.

Tabell 5. Sättet att presentera konsekvensens betydelse

		Konsekvensens storlek						
		Stor negativ	Medelstor negativ	Liten negativ	Ingen påverkan	Liten positiv	Medelstor positiv	Stor positiv
Influensområdets känslighet	Liten	Måttlig	Liten	Liten	Ingen påverkan	Liten	Liten	Måttlig
	Måttlig	Stor	Måttlig	Liten	Ingen påverkan	Liten	Måttlig	Stor
	Stor	Stor	Stor	Måttlig	Ingen påverkan	Måttlig	Stor	Stor
		Konsekvens			Konsekvensens betydelse			
ALT 1A		På influensområdet finns enstaka känsliga objekt som utsätts för skadliga konsekvenser			Måttlig			
ALT 1B och ALT 2		På influensområdet finns nästan inga känsliga objekt. Vissa känsliga objekt utsätts för positiva konsekvenser jämfört med nuläget.			Liten			

6.4 Hur bedömningen framskrider

I den här bedömningen framskrider arbetet systematiskt på följande sätt:

1. För varje konsekvens som undersöks beskrivs först konsekvensens ursprung, metoder som använts i bedömningen och kriterierna för bestämning av influensområdets känslighet samt konsekvensens storlek.
2. Därefter beskrivs det påverkade objektets nuvarande tillstånd och utgående från det bestäms dess störningskänslighet, alltså dess förmåga att ta emot den undersökta konsekvensen.
3. För varje alternativ beskrivs sedan konsekvenserna under byggtiden och driften och deras storlek.
4. Till slut bestäms konsekvensernas betydelse. En konsekvens som antingen ensam eller tillsammans med andra konsekvenser enligt bedömningen är betydande är det skäl att speciellt beakta i den fortsatta planeringen av vindkraftsprojektet och i beslutsfattandet.

7. KONSEKVENSER FÖR SAMHÄLLSSTRUKTUREN OCH MARKANVÄNDNINGEN

7.1 Konsekvensens ursprung och influensområde

Då vindkraftsprojektet förverkligas kommer det att medföra en tydlig förändring jämfört med den nuvarande situationen, då det jord- och skogsbruksdominerade området blir ett bebyggt vindkraftsområde.

De största förändringarna för markanvändningen sker under byggtiden, då träden fälls på både kraftverksområdena och där servicevägarna ska byggas och ytjord och växtlighet röjs bort. På så sätt ändras användningen av det jord- och skogsbruksdominerade området så att det lämpar sig för vindkraftsproduktion. Under byggtiden ökar också trafiken i området betydligt och kan orsaka

begränsningar i möjligheterna att röra sig på området samt för annan trafik. Bullret under byggtiden kan störa bosättningen i närområdet. Byggarbetet kan av säkerhetsskäl orsaka avbrott i möjligheterna att använda området för rekreation.

Under driften kommer områdets markanvändning att återgå till vad den var tidigare, vilket innebär att området fortsättningsvis används för jord- och skogsbruk jämsides med vindkraftsproduktionen. Till följd av byggandet kommer nätet av servicevägar att förbättras, vilket gör det lättare att ta sig till området året om. De negativa konsekvenserna av vindkraftverken för omgivningen (t.ex. buller och rörliga skuggor) begränsar användningen av området för fasta bostäder och fritidsbostäder.

Då vindkraftsparken avvecklas påverkar detta området ungefär på samma sätt som när kraftverken byggdes. Trafiken i området ökar då vindkraftverkens rivna konstruktioner ska transporteras bort från området. Rivningsarbetet och den ökade trafiken kan orsaka bullerolägenheter för bosättningen i närområdet. Rivningsarbetet kan av säkerhetsskäl orsaka avbrott i möjligheterna att använda området för rekreation. Efter rivningsarbetet återställs byggområdena så att de blir så naturliknande som möjligt och markanvändningen frigörs för andra ändamål. Nätet av servicevägar kommer dock inte att avlägsnas.

Influensområdet beträffande konsekvenser för markanvändningen kan anses omfatta det egentliga projektområdet och dess omedelbara näromgivning inom cirka fem kilometers radie.

7.2 Utgångsinformation och bedömningsmetoder

I konsekvensbedömningen har projektplanen jämförts med områdenas nuvarande markanvändning, vilket har utretts bl.a. utgående från planmaterialet, geografisk information och terränggranskningar. Vid bedömning av projektets konsekvenser har synvinkeln varit att bedöma hur mycket det förverkligade projektet kommer att förändra områdets nuvarande karaktär och hur mycket det begränsar eller skapar möjlighet för olika funktioner. I bedömningen har särskild vikt fästs vid störningskänsliga objekt i närheten av projektområdet (bosättning, fritidsbosättning, rekreation).

7.3 Bestämning av de berörda objektens känslighet och konsekvensens storlek

De påverkade objektens känslighet för konsekvenser beträffande markanvändningen beror på markanvändningen i omgivningen. Områden som är känsliga för förändringar är sådana där det på området eller i näromgivningen finns värdefulla natur- och landskapsobjekt, bebyggelse, rekreationsmöjligheter eller annan sådan markanvändning som kan störas av förändringen.

Vid bedömning av storleken av de konsekvenser som projektet orsakar för markanvändningen har projektplanerna jämförts med den nuvarande markanvändningen. Vid förändringar i markanvändningen beror konsekvensens storlek på förändringens art, omfattning och om den kan återställas.

Bedömningens kriterier för känsligheten och konsekvensernas storlek framgår av följande tabell. Även andra synpunkter och expertuppgifter har utnyttjats när kriterierna har utformats.

Tabell 6. Bestämning av känslighetsnivån för konsekvenserna för markanvändning och samhällsstruktur.

Liten	Område där det eventuellt finns industri eller motsvarande kraftigt bebyggd miljö. På området finns litet bosättning, rekreationsanvändning eller andra störningskänsliga verksamheter.
Måttlig	Område som i någon mån är bebyggt. På området finns måttligt med bosättning, i någon mån rekreationsplatser och eventuellt regionalt/lokalt betydelsefulla landskaps-/kultur-/naturobjekt.
Stor	Område som inte har varit föremål för kraftiga byggnadsåtgärder. Liten mängd bosättning, rikligt med rekreations-/turistmål. Regionalt eller nationellt betydelsefulla landskaps-/kultur-/naturobjekt.

Tabell 7. Bestämning av konsekvensernas storlek för markanvändning och samhällsstruktur.

Liten	Medelstor	Stor
Projektet ger upphov till små förändringar i områdets markanvändning eller markanvändningens art förändras i liten omfattning. Påverkan är kortvarig.	Projektet ger upphov till måttliga förändringar i områdets markanvändning eller markanvändningens art förändras i någon mån. Påverkan är långvarig men inte permanent.	Projektet ger upphov till stora förändringar i områdets markanvändning eller markanvändningens art förändras mycket. Konsekvensen är permanent.
Liten	Medelstor	Stor

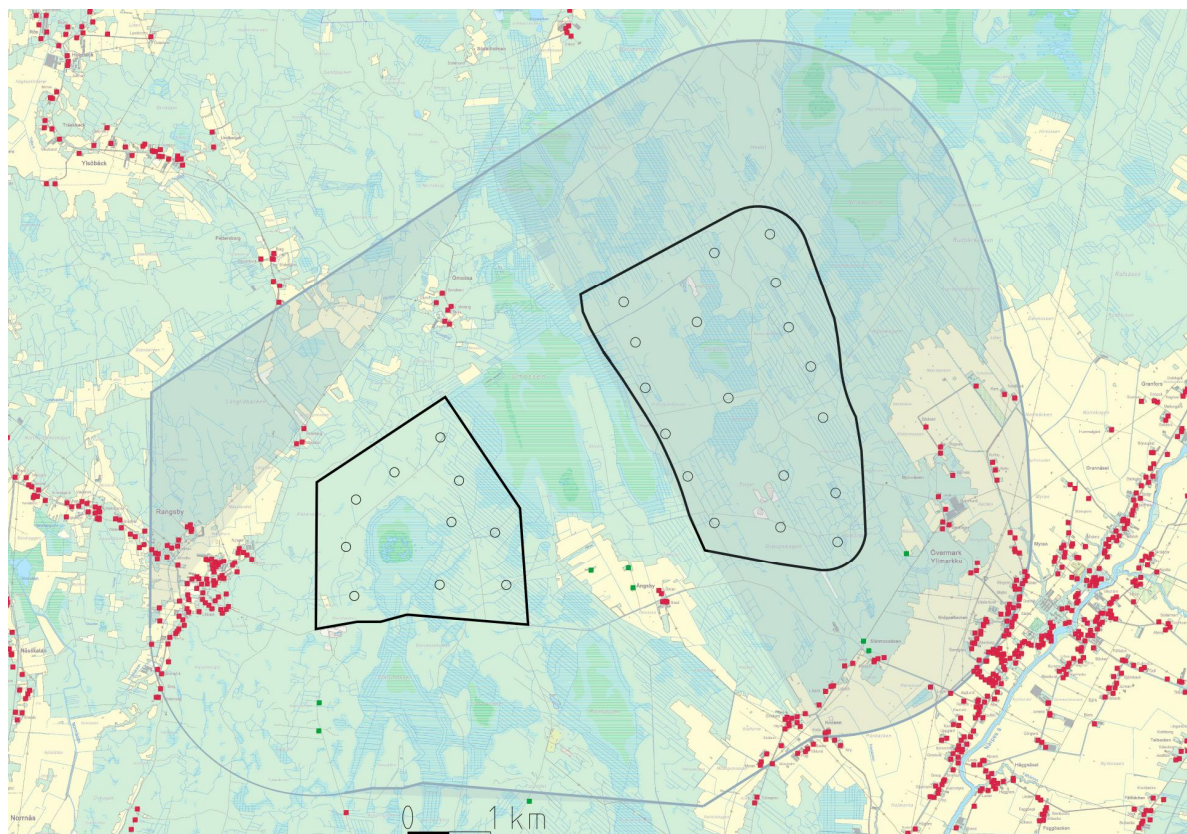
7.4 Nuvarande situation

Områdes- och samhällsstruktur

I fråga om samhällsstruktur ligger området på ett skogbevuxet åsområde mellan riksväg 8 (min. 5 km) och bosättningen vid Bottniska vikens kust (min. 4 km) mellan byarna Övermark och Rangsby. Närpes centrum ligger cirka 18 kilometer söder om projektområdet. Projektområdet består av två separata delområden av vilka det östra delområdet Hedet omfattar cirka 10 km² och det västra delområdet Björkliden cirka 5 km².

Markanvändning och bosättning

På projektområdet finns ingen fast bosättning och ingen fritidsbosättning. Bosättningen i närheten av projektområdet är koncentrerad till Övermark i Närpes ådal i öster och till Rangsby intill åkerområdena i väster. Småskalig bosättning finns dessutom bl.a. söder om projektområdet i Ängsby samt norr och nordväst om området i Ömossa och Pettersborg. Inom mindre än en kilometers avstånd från de planerade kraftverken finns en bostadsbyggnad (avstånd 940 m). Dessutom finns en fritidsbostad inom mindre än en kilometers avstånd från de planerade kraftverken (avstånd 800 m). I närheten av projektområdet finns byarna Ängsby, Ömossa, Övermark och Rangsby. Inom två kilometers radie från projektområdet finns cirka 180 bostadsbyggnader och 8 fritidsbostäder.

Figur 25. Läget för bostadshus (röd kvadrat) och fritidshus (grön kvadrat) på planeringsområdet och i dess närhet (buffert 2 kilometer).

Tabell 8. Antal fasta bostäder och fritidshus på 1, 1,5 och 2 km avstånd från närmaste planerade vindkraftverk. Uppgifterna om bosättningen i närområdet kommer från Lantmäteriverkets terrängdatabas.

	Beskrivning	Avstånd från närmaste vindkraftverk, km	Bostadsbyggnader st	Fritidshus st
ALT 1A	max. 28 kraftverk (Björkliden 10) (Hedet 18)	1	1	1
		1,5	30	7
		2	178	8
ALT 1B	max. 25 kraftverk (Björkliden 7) (Hedet 18)	1	0	1
		1,5	21	6
		2	118	6
ALT 2	max. 18 kraftverk (Björkliden 0) (Hedet 18)	1	0	1
		1,5	16	6
		2	98	6

Figur 26. Övermark centrum intill förbindelseväg 6760. © Ville Yli-Teevahainen.

Näringar

Projektområdets miljö består av obebyggd ekonomiskog och mossmarker. Den främsta markanvändningsformen på området är jord- och skogsbruk samt i närområdena också växthusodling. På området finns tre marktäktplatser som motsvarar det som anges i marktäktslagen: sand- och grustäktplatserna vid Högbacken och Torget på delområdet Hedet samt ett bergsbrott söder om Brännbacken på delområdet Björkliden.

Figur 27. Marktäktsområden vid Torget (vänster) och söder om Brännbacken (höger). © Ville Yli-Teevahainen.

Rekreation

Projektområdet används för rekreation och friluftsliv såsom bär- och svampplockning, jakt och andra sysselsättningar i naturen. Naturfotografering förekommer bl.a. i den odikade norra delen av Starrmossen, där det finns en koja som man kan gömma sig i vid naturfotografering. På projektområdet finns inga frilufts- eller utflyktsleder som upprätthålls av staten eller kommunerna.

Figur 28. En undanskymd koja på norra Starrmossen används för fotografering. © Ville Yli-Teevahainen.

Delområdet Hedet, markanvändningens och samhällsstrukturens känslighet.

Måttlig

Sydost om projektområdet finns mycket bosättning, men i övrigt är området och dess omgivning så gott som obebott. Området används för jord- och skogsbruk.

Delområdet Björkliden, markanvändningens och samhällsstrukturens känslighet.

Måttlig

Väster om projektområdet finns mycket bosättning och norr om området några gårdsgroper. I övrigt är området och dess omgivning obebott. Till övriga delar används området för jord- och skogsbruk.

7.5 Konsekvenser för samhällsstrukturen och markanvändningen

Konsekvenser för områdes- och samhällsstrukturen

Om projektet genomförs kommer det inte att orsaka några stora konsekvenser för samhällsstrukturen. För att projektet ska kunna genomföras krävs ingen splittring av samhällsstrukturen eller att nya bostads-, rekreations-, service- eller andra områden ska anläggas på ett sätt som avviker från gällande markanvändningsplaner.

Konsekvenser för markanvändningen

Då vindkraftverk och servicevägar samt behövliga elöverföringssystem byggs kommer skogsmark att försvinna ur skogsbruksproduktionen. Vindkraftverkens fältområden är mindre än en hektar stora och servicevägarna är cirka sex meter breda. Vid servicevägarnas kurvor måste träd sannolikt avlägsnas på ett större område. Mellan vindkraftverken är det meningen att elöverföringen ska ske med jordkablar som dras i anslutning till servicevägarna. Elöverföringen från vindkraftsparken till riksnätet har också planerats ske med jordkablar till Övermarks befintliga elstation.

Nya servicevägar som byggs och förbättringen av de nuvarande skogsvägarna gör det lättare att utnyttja planeringsområdet, bl.a. för skogsbruk och rekreation, och konsekvenserna kan därför också anses bli positiva. Till exempel virkestransporterna på området underlättas, då transpor-

terna inte mera är lika bundna till vintertiden då marken är frusen. Under vindkraftsprojektets byggtid kan skogsbruksarbete av säkerhetsskäl begränsas i någon mån, men när vindkraftverken är i drift kan skogsbruket på området fortsätta som tidigare.

Om alla konstruktioner avlägsnas helt efter att vindkraftsparken tagits ur bruk kommer projektet därefter inte mera att påverka markanvändningen. Om kraftverkens fundament lämnas kvar kan konsekvenserna minskas genom återställning och eftervård av områdena. Servicevägarna som byggts för vindkraftsparken samt andra åtgärder för att förbättra vägarna i området betjänar också annan verksamhet, exempelvis skogsbruk och rekreation i området efter att vindkraftsparken tagits ur bruk.

Tabell 9. Byggområdenas arealer i de olika alternativen.

Alternativ	Antal kraftverk	Ny vägförbindelse (km)	Väg som ska förbättras (km)	Areal av vindkraftverkens fältområden (ha)	Vägförbindelsernas areal (ha)	Areal som ska bearbetas tot. (ha)	Total areal som ska bearbetas (%)
ALT 1A	28 st	8,9	14,9	16,8	13,4	30,2	2,00
ALT 1B	25 st	7,4	13,4	15	11,1	26,1	2,00
ALT 2	18 st	6,1	9	10,8	9,2	20,0	2,04

Den areal som behövs för byggande på projektområdet är i maximalalternativet (ALT 1A) alltså cirka 30 hektar, vilket är endast cirka 2 % av hela projektområdets areal. Konsekvensen för den nuvarande markanvändningen, närmast alltså skogsbruket, kan alltså bedömas bli liten. Det är nästan inga skillnader i den procentuella andelen i de olika alternativen.

Då servicevägarna byggs utnyttjas i hög grad områdets befintliga vägar, och de nya servicevägarna är främst stickvägar från det nuvarande vägnätet. I maximalalternativet ALT 1A fås hela 63 % av hela områdets vägbehov genom förbättring av befintliga vägar. Inte heller här finns några påtagliga skillnader mellan alternativen.

Projektet påverkar inte växthusodlingen i näromgivningen. Verksamheten kan fortsätta som förut och påverkan bedöms därför bli liten i alla projekialternativ. Från marktäktsområdena i Björkliden är avståndet till närmaste kraftverk endast 200–300 meter. *Projektet kan begränsa en utvidgning av marktäkten på grund av marksubstans som kan lossna eller damma i samband med sprängning.*

För att ordna projektets trafik krävs inga ändringar i områdets huvudvägnät. Till planeringsområdet kör man längs befintliga allmänna vägar av klassen förbindelseväg, 6750 och 6765.

Konsekvenser för bosättning och fritidsbosättning

Vindkraftsprojektet begränsar byggande av bostads- och fritidshus inom vindkraftsparken och i dess omedelbara närhet. Bostads- och fritidsbyggnader kan inte anvisas på områden där riktvärdena för buller överskrids. Influenzområdet är dock i regel begränsat till det egentliga planeringsområdet och dess näromgivning, dit man inte i framtiden har för avsikt att förlägga markanvändning som störs av vindkraftverken, med undantag av den västra kanten av Övermark delgeneralplan som beskrivs senare. Projektets miljökonsekvenser i fråga om människornas boendetrivsel och levnadsförhållanden har bedömts i samband med den sociala konsekvensbedömningen i kapitel 12.

Storleken av konsekvenserna för markanvändning och samhällsstruktur i alla projekialternativ.

Liten

Planeringsområdets främsta markanvändning förblir oförändrad och projektet orsakar inga förändringar av samhällsstrukturen. Skogsmark försvinner i ganska liten omfattning där vindkraftverk och servicevägar ska byggas i jämförelse med hela planeringsområdets areal. Då servicevägarna byggs kan de befintliga vägarna till stor del utnyttjas. Dessutom kan servicevägarna användas för skogsbrukets behov året om.

Möjligheterna att bygga inom vindkraftsparkens område och dess omedelbara närhet är begränsade. Därför är alternativ 2 och 1B något bättre än alternativ 1A, där utvecklingen av markanvändningen österut från Rangsby byområde försvåras. Den största konsekvensen i alla alternativ är dock att utvecklingen av markanvändningen vid västra kanten av Övermark försvåras (se konsekvenser för planläggningen).

Vindkraftsprojektet ger inte upphov till några konsekvenser för markanvändningen i fråga om grönsaksodling, men en utvidgning av marktäkten kan begränsas på grund av närheten till vindkraftverk.

Betydelsen av konsekvenserna för markanvändning och samhällsstruktur i de olika projekialternativen.

	Stor negativ	Medelstor negativ	Liten negativ	Ingen påverkan	Liten positiv	Medelstor positiv	Stor positiv
Liten	Måttlig	Liten	Liten	Ingen påverkan	Liten	Liten	Måttlig
Måttlig	Stor	Måttlig	ALT 1A ALT 1B ALT 2	Ingen påverkan	Liten	Måttlig	Stor
Stor	Stor	Stor	Måttlig	Ingen påverkan	Måttlig	Stor	Stor

7.6 Projektet genomförs inte ALT 0

Projektområdets markanvändning förblir troligen oförändrad om projektet inte genomförs.

7.7 Minskning av konsekvenserna

Projektets negativa inverkan på markanvändningen kan minskas genom att projektets konsekvenser beaktas i styrningen av hur markanvändningen planeras, i planeringen och i tillståndsförfarandet. I planeringen av markanvändningen beaktas samordningen av olika former av markanvändning och var de placeras.

De negativa konsekvenserna av vindkraftverken kan minskas i vindkraftsområdets delgeneralplan med hjälp av planbestämmelser och -beteckningar. Då bygglov ska beviljas kontrollerar bygglovmyndigheten att byggnadsplanen är i enlighet med den fastställda planen och planbestämmelserna.

I planläggningen kan bestämmelser ges om bl.a. vindkraftverkens placering, utseende, höjd, belysning, markering, skyddszoner och elöverföring. I planläggningen ges dessutom bestämmelser som är avsedda att minska vindkraftverkens negativa konsekvenser för miljön, bl.a. för landskapet, bosättningen och fågelbeståndet.

7.8 Osäkerhetsfaktorer och deras inverkan på slutsatserna

Det finns alltid osäkerhetsfaktorer när man försöker förutse hur markanvändningen kommer att utvecklas. Planernas områdesreserveringar för markanvändning kan genomföras på ett sätt som avviker från det planerade eller det kan komma ett annat projekt som står i konflikt med vindkraftsproduktionen. Osäkerheten ökas av att landskapsplanen ännu inte är slutgiltigt fastställd.

8. KONSEKVENSER FÖR PLANLÄGGNINGEN

8.1 Konsekvensens ursprung och influensområde

Hedet-Björklidens vindkraftsprojekt orsakar planläggningsbehov, då områdets markanvändning förändras från jord- och skogsbruksdominerat område till vindkraftsområde. Nedan beskrivs vilka ändringar vindkraftsprojektet orsakar på olika planläggningsnivåer.

8.2 Utgångsinformation och bedömningsmetoder

Utgångspunkt för bedömningen har varit gällande och anhängiga landskapsplaner, landskapsplanernas etappplaner samt generalplaner. Uppgifter om projektets landskapsplanläggning har sammanställts utgående från planläggningsdokument som publicerats av Österbottens förbund. Uppgifter om kommunernas planläggning har erhållits från dokument utarbetade av kommunerna.

Konsekvenser för planläggningen av området har granskats beträffande följande faktorer: har byggande enligt projektet samt projektets konsekvenser behandlats i områdets gällande planer, har markanvändning som väsentligen påverkar projektets genomförbarhet anvisats i gällande planer, förutsätter ett genomförande av projektet att gällande planer ändras eller att nya planer utarbetas och hur har projektet beaktats eller hur kan det beaktas i markanvändningsplaner som berör området.

8.3 Bestämning av de berörda objekts känslighet och konsekvensens storlek

Planläggningens känslighet för förändringar har bedömts på basis av områdets planläggningssituation, alltså hur den befintliga planläggningen stöder den planerade verksamheten eller om influensområdet är känsligt för planläggning av den planerade verksamheten.

Tabell 10. Bestämning av planläggningskonsekvensernas känslighetsnivå.

Liten	Planläggningen av projektområdet motsvarar i sin helhet det planerade projektet.
Måttlig	Planeringsområdet har inte planlagts eller planläggningen är inte i enlighet med det planerade projektet.
Stor	Influensområdet är planlagt för krävande markanvändning såsom boende eller rekreation.

Konsekvenserna för planläggningen bedöms enligt klassificeringen i nedanstående tabell. I bedömningen beaktas hur byggnationen och verksamheten påverkar planläggningen, vilket påverkas av planändringens omfattning och på hur stort område en planändring måste göras.

Tabell 11. Bestämning av hur stora konsekvenserna blir för planläggningen.

Liten	Medelstor	Stor
Projektet motsvarar planläggningen. Projektet kan i någon mån försämra eller förbättra områdets markanvändning.	Den planerade verksamheten kräver planläggning av området eller en planändring. Områdets nuvarande verksamhet eller planlagda verksamhet är industri, energiproduktion eller stöder serviceverksamhet. En planändring förbättrar eller försämrar områdets markanvändning i måttlig grad.	Planläggningen av området kräver stora ändringar i den nuvarande planen eller planläggningen avviker tydligt från områdets nuvarande verksamhet. Projektet kan betydligt förbättra eller försämrare områdets planläggningsförutsättningar.
Liten	Medelstor	Stor

8.4 Planläggningssituation

8.4.1 De riksomfattande målen för områdesanvändningen

De riksomfattande målen för områdesanvändningen utgör en del av det finländska planeringssystemet med vilket statsrådet drar upp riktlinjer i frågor som är viktiga för markanvändningen med tanke på hela landet. Enligt markanvändnings- och bygglagen ska de riksomfattande målen för områdesanvändningen beaktas och främjas i statliga myndigheters verksamhet, i landskapsplaneringen och i kommunernas planläggning.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen omsätts i praktiken främst via planläggningen. Här har landskapsplanerna en central roll. Med hjälp av dem konkretiseras målen till lösningar för områdesanvändningen på landskapsnivå och regional nivå. Dessa lösningar styr i sin tur den kommunala planläggningen. I landskapsplanläggningen ska i princip alla mål, både allmänna mål och särskilda mål, beaktas. En stor del av de särskilda målen är inriktade endast på landskapsplanläggning. Först via landskapsplanens styrande verkan överförs de också till den kommunala planläggningen. Genom landskapsplanen avgörs sådana områdesanvändningsfrågor som påverkar flera kommuners område, medan frågor som berör en enda kommun avgörs genom general- och/eller detaljplaner.

Statsrådet beslutade 13.11.2008 revidera de riksomfattande målen för områdesanvändningen. De reviderade målen trädde i kraft 1.3.2009. Revideringens huvudtema var att svara mot de utmaningar som klimatförändringen medför. Enligt målen ska de områden som är bäst lämpade för utnyttjande av vindkraft anvisas genom landskapsplanläggning i hela landet. Dessutom berörs projektet speciellt av målens ämnesshelheter fungerande förbindelsenät och energiförsörjning, kultur- och naturarv, rekreationsmöjligheter och naturresurser.

Målen är enligt innehållet grupperade i helheter:

1. Fungerande regionstruktur
2. Enhetligare samhällsstruktur och kvalitet på livsmiljön
3. Kultur- och naturarv, rekreation i det fria och naturresurser
4. Fungerande förbindelsenät och energiförsörjning
5. Helsingforsregionens specialfrågor
6. Områdeshelheter av betydelse för natur- och kulturmiljön

Vindkraftsprojektet kan beröras av följande allmänna och särskilda mål som ingår i olika ämnesshelheter i målen för områdesanvändningen:

Fungerande förbindelsenät och energiförsörjning

- I områdesanvändningen tryggas behoven inom energiförsörjningen på riksnivå och möjligheterna att utnyttja förnybara energikällor gynnas. I landskapsplanläggningen ska

anges vilka områden som bäst lämpar sig för utnyttjandet av vindkraft. Vindkraftverken ska i första hand koncentreras till enheter som omfattar flera kraftverk.

- Beredskap för behövliga trafikförbindelser skapas genom utveckling av i första hand existerande huvudtrafikförbindelser och -nät. I områdesanvändningen tryggas behoven inom energiförsörjningen på riksnivå och möjligheterna att utnyttja förnybara energikällor gynnas.
- I landskapsplanläggningen ska man anvisa och i övrig planering av områdesanvändningen beakta linjedragningar för kraftledningar som är viktiga för den riksomfattande energiförsörjningen så att det fortsättningsvis går att förverkliga dem. Vid planeringen ska man beakta både nödvändiga nya linjedragningar och behoven att förbättra och bygga ut de gamla näten. När nya kraftledningar dras ska i första hand de befintliga ledningskorridorerna utnyttjas.
- I landskapsplanläggningen ska anges vilka områden som bäst lämpar sig för utnyttjandet av vindkraft. Vindkraftverken ska i första hand koncentreras till enheter som omfattar flera kraftverk.
- I områdesanvändningen ska man förbereda sig på områdesbehoven för energiverk som använder förnybara och avfallsbaserade bränslen och dessa energiverks logistiska lösningar som en del av områdets energiförsörjning och avfallshantering.

Enhetligare samhällsstruktur och kvalitet på livsmiljön

- I områdesanvändningen fästs särskild vikt vid att olägenheter och risker för människornas hälsa ska förebyggas och existerande olägenheter ska undanröjas. Vid planeringen av områdesanvändningen identifieras befintliga eller förväntade miljöolägenheter och exceptionella naturförhållanden, och konsekvenserna av dem förebyggs. Vid områdesanvändningen skapas förutsättningar för anpassningen till klimatförändringen.

Kultur- och naturarv, rekreation i det fria och naturresurser

- Med hjälp av områdesanvändningen främjas bevarandet av områden som är värdefulla och känsliga i den levande och den livlösa naturen och säkerställs att deras mångfald bevaras. Bevarandet av ekologiska förbindelser mellan skyddsområden och vid behov mellan skyddsområden och övriga värdefulla naturområden främjas.
- I samband med områdesanvändningen ska det säkerställas att nationellt sett betydelsefulla värden inom kulturmiljön och naturarvet bevaras. De riksomfattande inventeringar som myndigheterna genomfört beaktas som utgångspunkter för planeringen av områdesanvändningen.
- I samband med planeringen av områdesanvändningen ska vikt fästas vid naturområden som ekologiskt eller med tanke på rekreationen i det fria är betydande och enhetliga. Områdesanvändningen ska styras på ett sådant sätt att dessa områdesenheter inte i onödan spjälks upp.

8.4.2 Landskapsplan

Österbottens landskapsplan

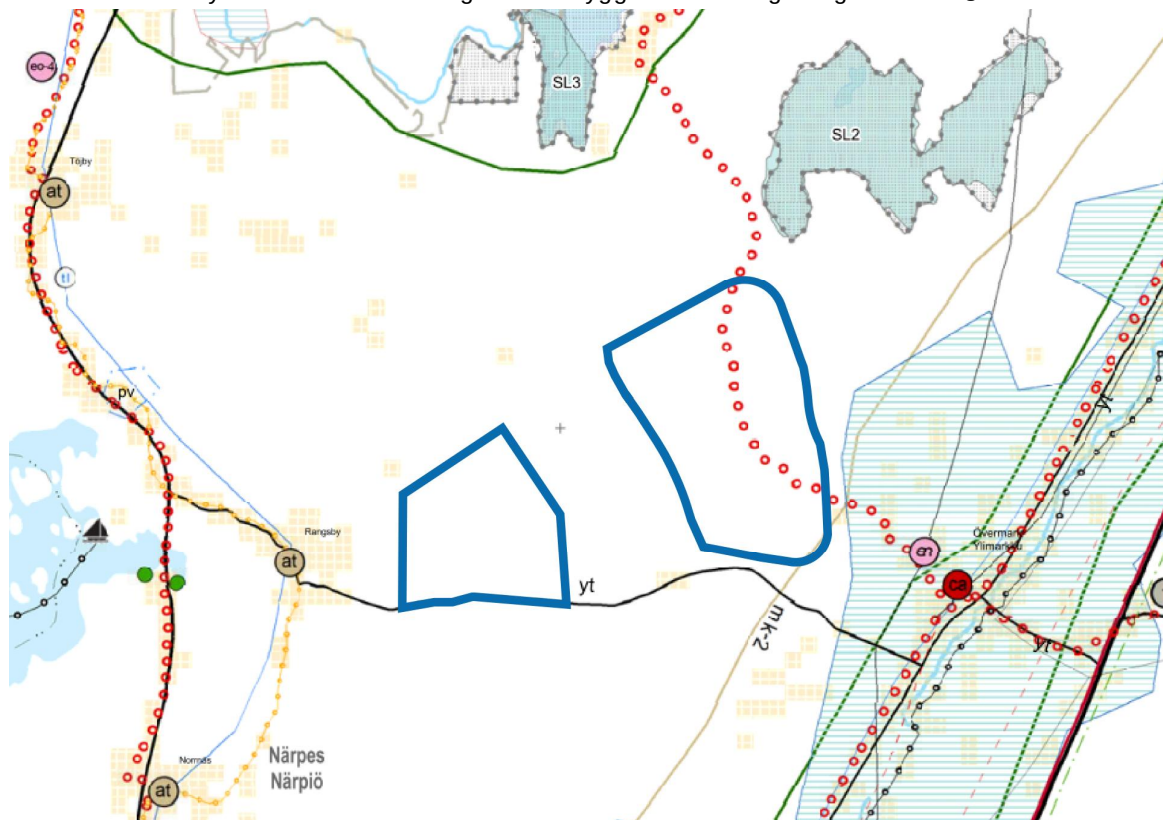
Närpes hör till Österbottens förbunds område. Österbottens förbunds landskapsfullmäktige godkände Österbottens landskapsplan 29.9.2008 och Miljöministeriet fastställde den 21.12.2010 (figur 29).

I Österbottens landskapsplan har inga områdesreserveringar gjorts på planområdet. Genom delområdet Hedet finns en cykelled utmärkt längs Korsnäs vägen och delområdet Björkliden gränsar i söder till Rangsbyvägen, som är utmärkt som förbindelseväg (yt). Öster om projektområdet har

Närpes ådal märkts ut med beteckningen för *utveckling av ådalar (mk-2)*. Med den här beteckningen anvisas områden för landsbygdsbosättning i ådalar, där man utvecklar bosättning, näringsverksamhet och rekreationsmöjligheter som speciellt är baserade på jordbruk och andra landsbygdsnäringsar, natur- och kulturmiljön samt landskapet. I planeringen av områdesanvändningen i Närpes ådal bör man främja en förbättring av vattenkvaliteten och mångsidig användning av området samt bevarande av de värden som hänför sig till kulturlandskapet. Närpes ådal har också beteckningen *område med turistattraktioner / utvecklingsområde för turism och rekreation (mv-3)*. I planbeskrivningen anges för beteckningen mv-3 (Närpes ådal) att bl.a. följande särdrag ska beaktas vid planering av området för turism: Rekreationsmöjligheter vid Närpes å, slättlandskapet vid ån och dess tystnad samt bosättningen som ett band längs vägen Pörtom–Övermark. I *landskapsplanen* är Närpes ådal också anvisad som ett värdefullt område av riksintresse med tanke på vårdandet av kulturmiljön eller landskapet. Vid planering, byggande och användning av sådana områden ska bevarande av de värden som hänför sig till kultur- och naturarvet främjas.

Byarna Töjby, Rangby och Norrnäs väster om projektområdet är i landskapsplanen anvisade som byar med fungerande verksamhetsgrund och områdesstruktur (at). Deras betydelse ökas av deras läge, avstånd från andra centrum eller attraktiv miljö. Övermark bycentrum öster om projektområdet är på motsvarande sätt anvisat som sekundärcentrum för centrumfunktioner (ca).

Nordost och norr om projektområdet finns två områden som är anvisade med beteckningen naturskyddsområde. Risnäs mossen, som ligger närmast, är i landskapsplanen anvisad som naturskyddsområde som inrättats eller ska inrättas enligt myrskyddsprogrammet (SL-2) och något längre norrut finns Hinjärvträsket, som är anvisat som naturskyddsområde som har inrättats eller ska inrättas enligt programmet för skydd av fågelvatten. Båda områdena hör till nätverket Natura 2000. På naturskyddsområdena finns gällande byggnadskränkning enligt MBL 33 §.

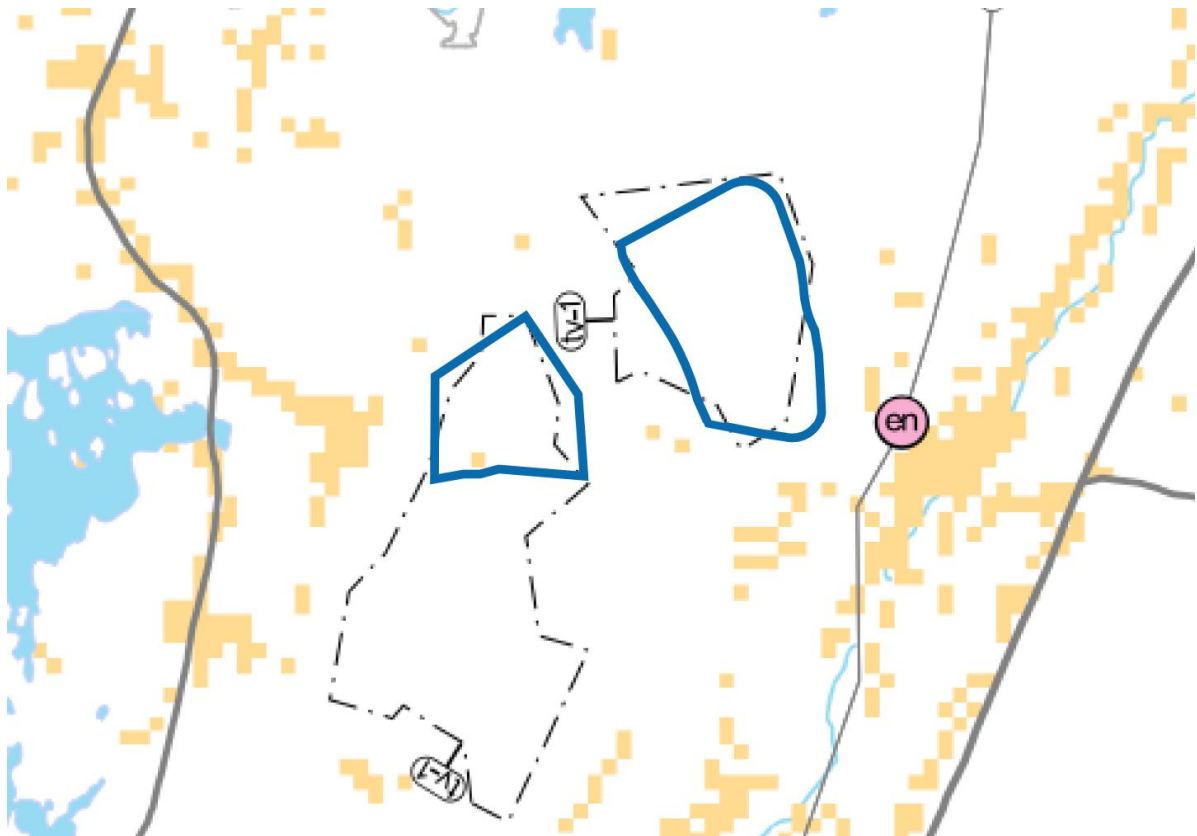

Figur 29. Utdrag ur Österbottens landskapsplan (projektområdet är utmärkt med blått). Fastställt av miljöministeriet 21.12.2010.

Österbottens förbunds *etapplandskapsplan 2* behandlar förnybara energiformer och deras placering i Österbotten (figur 30). Planförslaget innehåller 30 regionalt betydelsefulla vindkraftsområden med en areal av sammanlagt 430 km². Ett regionalt betydelsefullt vindkraftsområde omfattar

minst 10 vindkraftverk. Landskapsfullmäktige godkände etapplandskapsplanen 12.5.2014. I slutet av maj 2014 sändes den till miljöministeriet för att fastställas. Medan den här MKB-beskrivningen utarbetades hade förslaget till landskapsplan ännu inte fastställts.

För planen färdigställdes i september 2010 en utredning om *Förnybara energiformer och deras placering i Österbotten*. Den utgör utgångspunkt för etapplan 2. Planeringsområdet ligger på ett tv-1-område (område för vindkraftverk) som finns utmärkt i planutkastet.

Figur 30. Utdrag ur förslaget till Österbottens 2:a etapplandskapsplan (projektområdet utmärkt med blått).

8.4.3 Generalplan

På projektområdet finns ingen gällande generalplan.

Närmaste fastställda delgeneralplaner finns i Övermark strax sydost om projektområdet, delgeneralplanen för Norrnäs by sydväst om projektområdet samt i Yttermark söder om projektområdet. På strandområdena gäller Närpes strandgeneralplan som har rättsverkan.

Delgeneralplan för Övermark

Delgeneralplanen för Övermark godkändes av stadsfullmäktige 23.6.1993 § 93. Det är fråga om en generalplan av första graden utan rättsverkningar. I planen har följande beteckningar för områdesreserveringar anvisats: småhusdominerat bostadsområde (AP), småhusdominerat bostadsområde (AP-1), småhusdominerat bostadsområde, reservområde (APres), område för centrumfunktioner (C), område för offentlig service och förvaltning (PY), område för privat service och förvaltning (PK), industri- och lagerområde (T), industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art (TY), rekreationsområde (V), område för idrotts- och rekreationsanläggningar (VU), område för samhällsteknisk försörjning (ET), område för begravningsplats (EH), jord- och skogsbruksdominerat område (M), jordbruksområde (MT), jordbruksområde (MT-1),

BETECKNINGAR OCH BESTÄMMELSER:

AP	Svårbebyggelsestomtommark.
AP-1	Svårbebyggelsestomtommark. Bestämmelser: 1. Bebyggelsen är svårbebyggelse och skall byggas i enlighet med de bestämmelser som gäller för svårbebyggelse. 2. Planområdet är ett område för svårbebyggelse. 3. Planområdet är ett område för svårbebyggelse.
AP res	Svårbebyggelsestomtommark, reservat. Bestämmelser: Planerna är inte tillämpliga på området för såsom är beaktad av detaljplan.
C	Område för centrumkärnan.
PV	Område för offentlig service och finansiering.
PK	Område för samhällelig service och finansiering.
T	Industri- och handelsområde.
TY	Område för olika registrerade industrier.
V	Rekreationsområde.
NV	Område för lands- och rekreationsutveckling.
ET	Område för samhällelig utveckling.
EH	Område för begravningsplats.
M	Jord- och skogsbruksområde. Bestämmelser: Begravningsplatser för nya begravningsplatser skall vara minst 2 ha.
MT	Jord- och skogsbruksområde. Bestämmelser: Området är ett område för jordbruk och skogbruk. Området är ett område för jordbruk och skogbruk. Området är ett område för jordbruk och skogbruk. Området är ett område för jordbruk och skogbruk.
MT-1	Jord- och skogsbruksområde. Området är avsett för verksamheter som kräver en större yta än vad som kan uppnås inom MT-områdena.
MJ	Jord- och skogsbruksområde med speciella bestämmelser. Bestämmelser: Området är ett område för jordbruk och skogbruk. Området är ett område för jordbruk och skogbruk. Området är ett område för jordbruk och skogbruk. Området är ett område för jordbruk och skogbruk.
R	Område för naturreservat.
SR	Begravnings- eller kulturmiljöer särskilt skyddade. Bestämmelser: Begravningsplatser för nya begravningsplatser skall vara minst 2 ha.

ALLMÄNNA REKOMENDATIONER:

- Bebyggelseplanerna för svårbebyggelse skall utformas i enlighet med de bestämmelser som gäller för svårbebyggelse.
- Nya bebyggelseplaner för svårbebyggelse skall vara minst 2 ha.
- Bebyggelseplanerna för allmänna rekommendationer skall vara minst 2 ha.
- Bebyggelseplanerna för svårbebyggelse skall vara minst 2 ha.

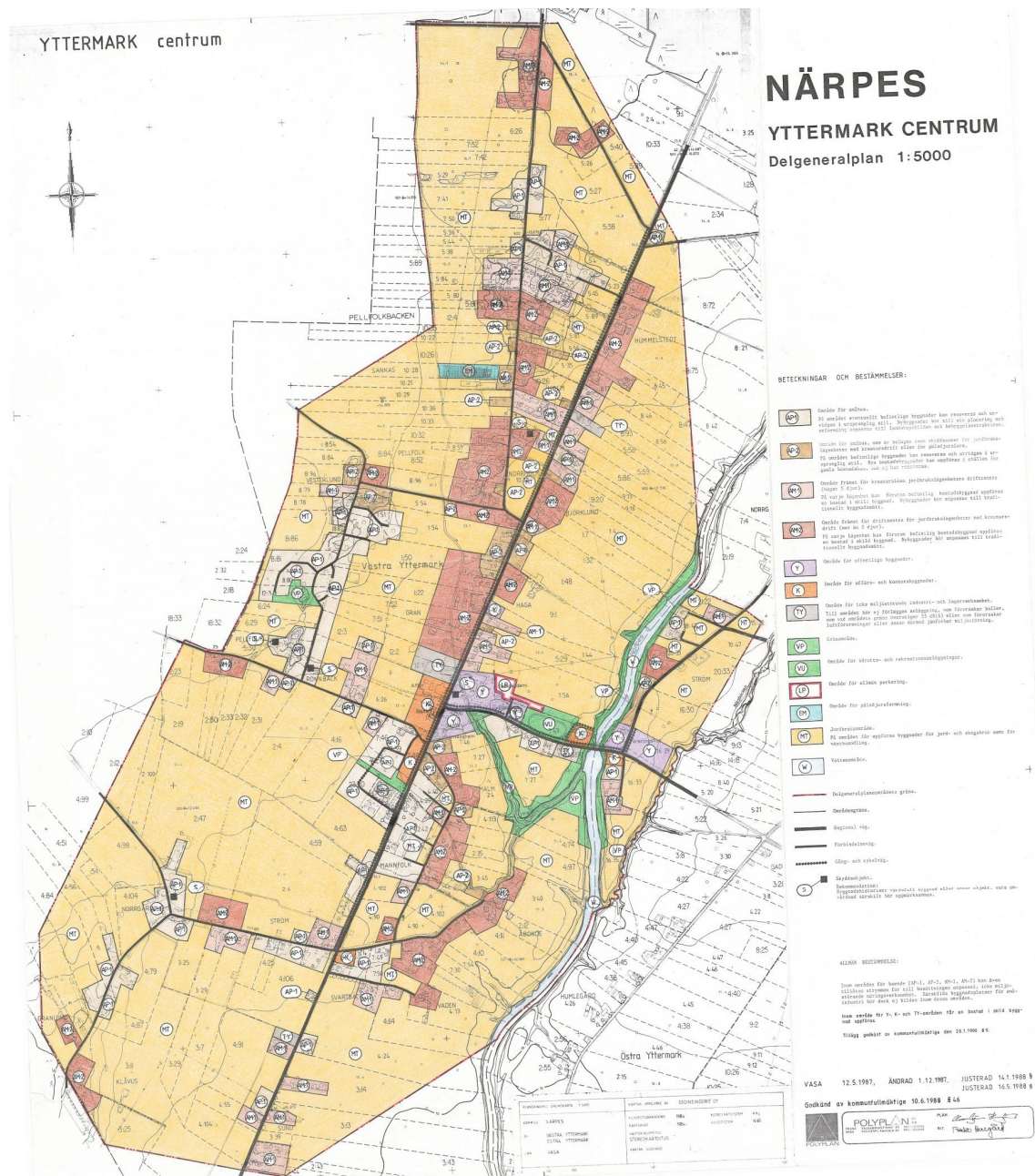
VASA 27.4.1992 Kompletterad, i enlighet med stadshuset beslut 10.6.1993, den 15.6.1993.
SKALA 1:10 000

Plan-Ark Ab
GÅRDEN 10
DI CLAS GÖRAN HEDENGÅRD

Gedund vid stadsfullmäktige 23.6.1993 s 98.

Delgeneralplan för Yttermark centrum

Delgeneralplanen för Yttermark centrum godkändes av kommunfullmäktige 10.6.1988 och kompletteringen 26.1.1990. Det är fråga om en generalplan av första graden utan rättsverkningar. I planen har följande beteckningar för områdesreserveringar anvisats: områden för små bostadshus (AP-1, AP-2), område reserverat främst för kreaturslösa jordbrukslägenheters driftscentra (högt fem djur) (AM-1), område reserverat för driftscentra för jordbrukslägenheter med kreatursdrift (mer än fem djur) (AM-2), område för allmänna byggnader (Y), område för affärs- och kontorsbyggnader (K), industriområde där omgivningen ställer särskilda krav på verksamheten (TY), grönområde (VP), område för idrotts- och rekreationsanläggningar (VU), område för allmän parkering (LP), pälsfarmsområde (EM), jordbruksområde (MT) och vattenområde (W). Dessutom har en regional väg, en förbindelseväg och en gång- och cykelväg samt ett skyddsobjekt anvisats: en byggnadshistoriskt värdefull byggnad eller ett kulturhistoriskt värdefullt objekt vars skötsel speciellt måste ombesörjas.

Figur 32. Utdrag ur Yttermark delgeneralplan.

Delgeneralplan för Norrnäs

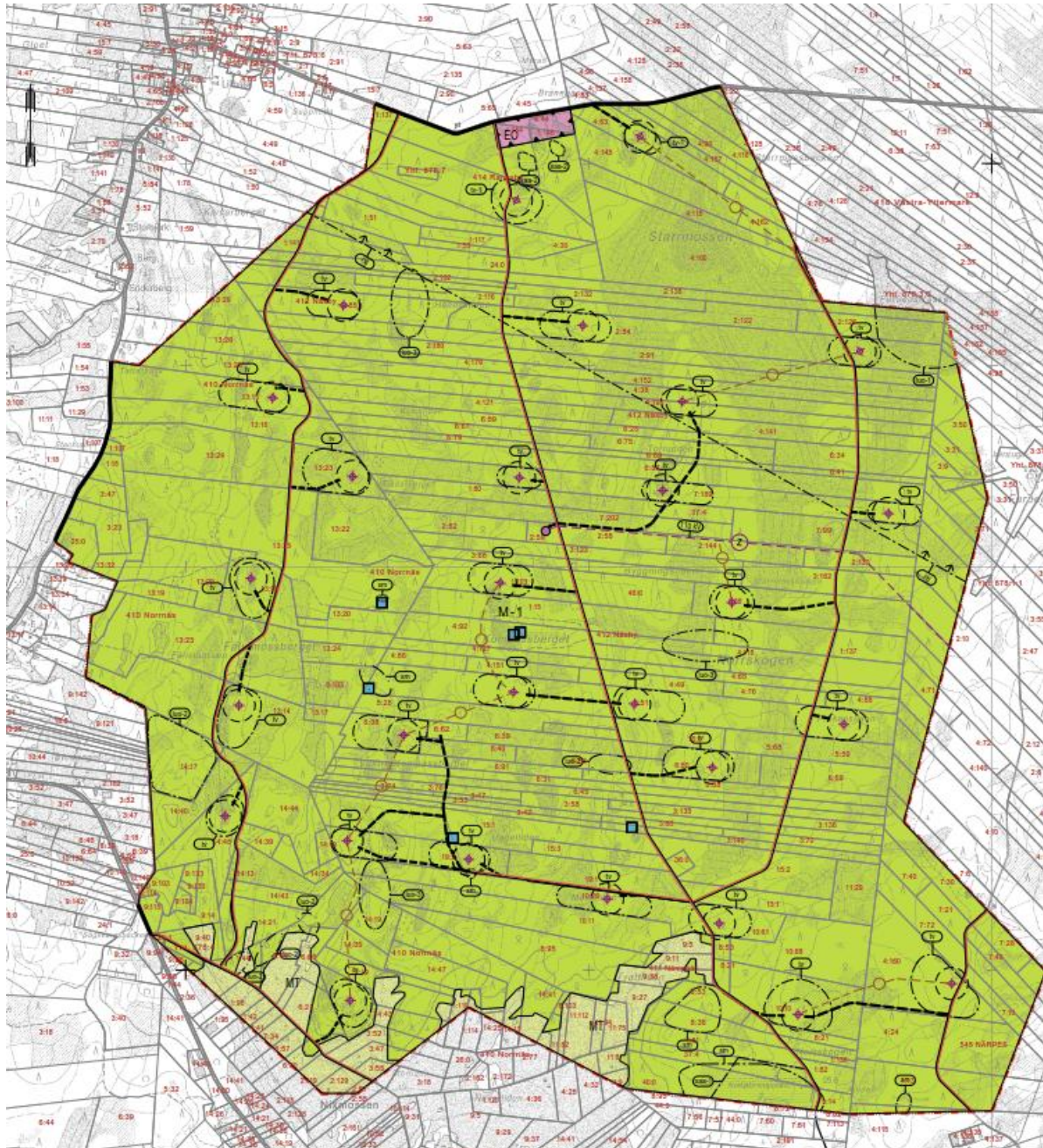
Delgeneralplanen för Norrnäs godkändes av stadsstyrelsen 7.5.1993. Det är fråga om en generalplan av första graden utan rättsverkningar. I planen har följande beteckningar för områdesreserveringar anvisats: småhusdominerat bostadsområde (AP), område för jordbrukslagenheters driftscentra (AM), område för offentlig service och förvaltning (PY), område för service och förvaltning (PK), industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art (TY), pälssfarmsområde (E-1), jord- och skogsbruksdominerat område (M), jordbruksområde (MT), jord- och skogsbruksdominerat område med särskilt behov av att styra friluftslivet eller särskilda miljövärden (MU), område för närrekreation (VL) ja vattenområde (W). Dessutom har en regional väg, en förbindelseväg och en gång- och cykelväg samt ett skyddsobjekt anvisats: en byggnads-historiskt värdefull byggnad eller ett kulturhistoriskt värdefullt objekt vars skötsel speciellt måste

Figur 34. Utdrag ur en sammanställd karta av Närpes strandgeneralplan.

Delgeneralplan för Norrskogens vindkraftspark

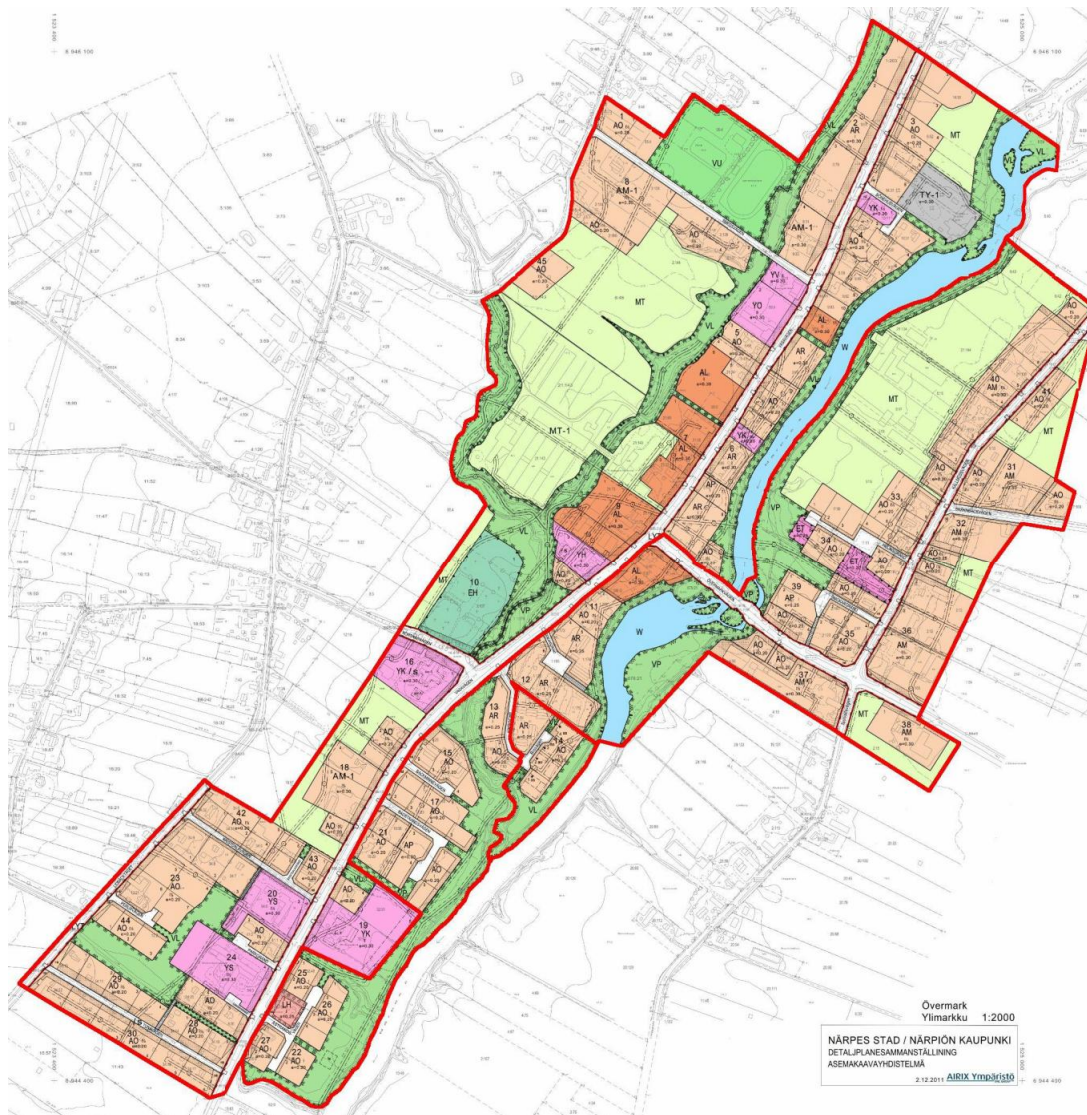
Stadsfullmäktige godkände delgeneralplanen för Norrskogens vindkraftspark 24.9.2012 § 35. Planen överklagades, men Högsta förvaltningsdomstolen har den 12.8.2015 gett beslut i ärendet och planen har vunnit laga kraft. I planen har följande centrala beteckningar anvisats: marktäktsområde (EO), jord- och skogsbruksdominerat område (M-1) och jordbruksområde (MT) samt vindkraftsområde (tv, tv-1).

Figur 35. Utdrag ur delgeneralplanen för Norrskogens vindkraftspark.

8.4.4 Detaljplan

Projektområdet är inte detaljplanerat. Närmaste detaljplanerade område finns i Övermark (20.11.2003), sydost om området. Andra detaljplanerade områden i Närpes är Pörtom (4.1.2007) och Närpes stads centrumområde (2002---10.2008).

Figur 36. Utdrag ur detaljplanekartan för Övermark centrum

Hedet-Björkliden-områdets känslighet i fråga om planläggning

Liten

Planläggningen av projektområdet motsvarar i sin helhet det planerade projektet.

8.5 Konsekvenser för planläggningen

De riksomfattande målen för områdesanvändningen

Genom att förverkliga projektet främjas ett fullföljande av de riksomfattande målen för områdesanvändningen.

Om vindkraftsparken förverkligas, ökas möjligheterna att utnyttja förnybara energikällor och samtidigt minskas utsläppen av växthusgaser från elproduktionen. Enligt planen ska vindkraftverken byggas så koncentrerat som det i tekniskt-ekonomiskt hänseende är möjligt i enheter som omfattar flera kraftverk. Genom att nuvarande trafikförbindelser utnyttjas blir behovet av nya trafikförbindelser litet. Projektet utgör inget hinder för utveckling av användningen av naturen för rekreation eller natur- och kulturturism.

Särskild vikt har fästs vid att olägenheter och risker för människornas hälsa ska förebyggas och existerande olägenheter ska undanröjas. Konsekvenser som gäller andra i de riksomfattande målen för områdesanvändningen nämnda allmänna och särskilda målen (t.ex. landskap, kultur, näringar, växtlighet, fauna m.m.) har behandlats i samband med konsekvensbedömningen av respektive ämnesområde.

Österbottens landskapsplan

Genom delområdet Hedet finns alltså en cykelled utmärkt längs Korsnäs vägen och delområdet Björkliden gränsar i söder till Rangsbyvägen, som är utmärkt som förbindelseväg (yt) i landskapsplanen. I placeringen av kraftverken på projektområdet har båda lederna beaktats så att de fortsättningsvis kan användas utan begränsningar (avstånd till kraftverken > 300 m). Ett undantag är begränsningar under byggtiden. Sådana blir troligen nödvändiga av säkerhetsskäl.

I landskapsplanen öster om projektområdet finns avgränsat ett värdefullt område av riksintresse i fråga om kulturmiljö eller värnande av landskapet, Närpes ådal. Som närmast är dess avstånd från närmaste vindkraftverk knappt en kilometer. Konsekvenserna för detta värdefulla objekt beskrivs senare i ett separat kapitel.

Projektområdet ligger på ett tv-1-område (område för vindkraftverk) som är utmärkt i Österbottens förbunds förslag till andra etapplandskapsplan.

General- och detaljplaner

I Övermark delgeneralplan, som *saknar rättsverkan*, finns ett ca 40 hektar stort AP/res-område mellan det nuvarande byområdet och projektområdet, som närmast ungefär en kilometer från närmaste kraftverk. Man har för avsikt att förverkliga projektet genom en detaljplan. Dessutom styr delgeneralplanen tilläggsbyggnation på AP-1-områdena av vilka det närmaste cirka 10 hektar stora områdets västra kant ligger mindre än en kilometer från närmaste kraftverk. På grund av sin närhet försvårar projektområdet i alla alternativ den planerade markanvändningen vid Övermark delgeneralplans västra kanter, även om konsekvensen är liten på grund av att planen saknar rättsverkan.

Yttermark delgeneralplans nordligaste bostadsområden ligger ungefär sex kilometer från närmaste kraftverk och projektet påverkar inte ett förverkligande av delgeneralplanen. De närmaste småhusområdena i Norrnäs delgeneralplan ligger cirka fyra kilometer väster och sydväst om projektområdet, vilket innebär att projektet inte till denna del försvårar ett förverkligande av delgeneralplanen.

Närpes stranddelgeneralplan, som omfattar havskusten, ligger på drygt 4 kilometers avstånd och projektområdet kan inte anses medföra konsekvenser som skulle försvåra ett förverkligande av stranddelgeneralplanen.

I nordost angränsar delgeneralplanen för Norrskogens vindkraftspark till delgeneralplaneområdet för Hedet-Björklidens vindkraftspark. Huvudanvändningsändamålen i planerna är likartade (områden för vindkraftverk och områden för jord- och skogsbruk), således begränsar inte planerna varandras funktioner. I uppgörandet av delgeneralplanen för Hedet-Björkliden bör det speciellt fästas uppmärksamhet kring de kumulativa konsekvenserna gällande buller, skuggbildning och landskapsbild.

Gränsen för Övermark detaljplaneområde ligger som närmast 2,2 kilometer från närmaste kraftverk. På det här avståndet finns kvarter för fristående småhus (AO) som till största delen redan har byggts i kvarteren 42, 23, 44, 29 och 30. På grund av avståndet kan vindkraftverken inte anses medföra konsekvenser som direkt försvårar ett förverkligande av planen.

Storleken av konsekvenserna för planläggningen i alla alternativ

Liten

Vindkraftverken ligger i huvudsak inom det vindkraftsområde som är angivet i förslaget till etappplansplan. De reserveringar som ingår i gällande landskapsplan och berör området (cykelled, förbindelseväg) kan beaktas så att inga begränsningar uppstår i delgeneralplanen för vindkraft, med undantag av byggtiden. Konsekvenserna för Närpes ådal, som är anvisad som ett värdefullt område av riksintresse med tanke på vårdandet av kulturmiljön eller landskapet, beskrivs senare.

Projektområdet ligger i alla projekter alternativ på ett tv-1-område (område för vindkraftverk) som är utmärkt i Österbottens förbunds förslag till andra etappplansplan.

På grund av sin närhet försvårar projektområdet i alla alternativ den planerade markanvändningen vid Övermark delgeneralplans västra kanter, även om konsekvensen är liten på grund av att planen saknar rättsverkan.

På grund av avståndet kan vindkraftverken inte anses förorsaka detaljplanens konsekvenser som direkt försvårar ett förverkligande av planen.

Betydelse med tanke på planläggningen i de olika projekter alternativen.

	Stor negativ	Medelstor negativ	Liten negativ	Ingen påverkan	Liten positiv	Medelstor positiv	Stor positiv
Liten	Måttlig	Liten	ALT 1A, ALT 1B, ALT 2	Ingen påverkan	Liten	Liten	Måttlig
Måttlig	Stor	Måttlig	Liten	Ingen påverkan	Liten	Måttlig	Stor
Stor	Stor	Stor	Måttlig	Ingen påverkan	Måttlig	Stor	Stor

8.6 Projektet genomförs inte ALT 0

Planeringsområdet förblir oförändrat. Det uppkommer inget behov av att utarbeta en delgeneralplan för vindkraft eller annan markanvändning på området.

8.7 Minskning av konsekvenserna

De negativa konsekvenserna av projektet kan minskas med hjälp av planbestämmelser och -beteckningar. Då bygglov ska beviljas kontrollerar bygglovsmyndigheten att byggnadsplanen är i enlighet med den fastställda planen och byggbestämmelserna. Miljötillståndsmyndigheten kontrollerar vid beviljande av tillstånd att den verksamhet för vilken tillstånd ansöks är i enlighet med gällande plan. I planläggningen kan bestämmelser ges om bl.a. placering av konstruktioner och funktioner, höjdnivåer och skyddszoner. I planläggningen ges dessutom bestämmelser som är avsedda att minska områdets negativa konsekvenser för miljön, bl.a. för landskapet, bosättningen och naturen.

I något skede kan det vara skäl att revidera planlösningen i de västra delarna av Övermark delgeneralplan, som saknar rättsverkan, genom en planändring eller genom att upphäva planen på den del som ligger inom vindkraftverkens influensområde (buller och rörliga skuggor). Alternativt

kunde de östligaste kraftverken 4H, 17H och 18H på projektområdet flyttas längre bort från Övermark by.

8.8 Osäkerhetsfaktorer och deras inverkan på slutsatserna

Bedömningen av konsekvenserna för planläggningen är baserad på gällande landskaps- och generalplaner. En viktig osäkerhetsfaktor är att landskapsplanen ännu inte är fastställd, även om ett fastställelsebeslut i en eller annan riktning knappast för med sig sådana faktorer som direkt kunde påverka resultaten av den här bedömningen.

9. KONSEKVENSER FÖR LANDSKAPET OCH KULTURMILJÖN

9.1 Konsekvensens ursprung och influensområde

Landskapet består av levande och livlösa faktorer samt mänsklig påverkan, som utgör landskapets grundfaktorer, växelverkan mellan dem samt landskapets visuella uttryck, landskapsbilden. Enligt den Europeiska landskapskonventionen (FördrS 14/2006) avser landskap "ett område sådant som det uppfattas av människor och vars karaktär är resultatet av påverkan av och samspel mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer". Kulturmiljö betyder en miljö som har uppstått till följd av mänsklig verksamhet samt i växelverkan mellan människan och naturen. Den omfattar kulturlandskap, byggd kulturmiljö och fornlämningar. Kulturlandskapet utgör det mest storskaliga elementet inom kulturmiljön. Vårdbiotoper och traditionslandskap är en del av kulturlandskapet. Den byggda kulturmiljön, dvs. byggnadsarvet, avser byggnader, byggda områden samt olika konstruktioner såsom vägar, broar och elledningar. Byggd kulturmiljö består av både vardagsmiljöer och särskilt erkända och skyddade områden och objekt. Fornlämningarna, dvs. det arkeologiska kulturarvet, utgör kulturmiljöns äldsta skikt som kan åldersbestämmas och den historiska basen för kulturmiljön. Dessa är konstruktioner, formationer eller föremål som skapats av människan och som bevarats i landskapet, i marken eller under vattnet – minnen från tidigare bosättning och historia.

Konsekvenserna för landskapet består av förändringar i landskapets struktur, karaktär och kvalitet. Det visuella landskapet, dvs. landskapsbilden, är en delfaktor i landskapet som största delen av vindkraftverkens landskapspåverkan berör. Konsekvenser för landskapet är också påverkan på landskapsstrukturen samt hur människorna uppskattar landskapet.

Konsekvenser för kulturmiljön är jämsides med den visuella landskapspåverkan bland annat följande: direkta fysiska eller funktionella åtgärder som förändrar kulturmiljön (förstörelse av miljön, funktionella samband eller hur dessa upplevs), indirekta förändringar i kulturmiljön (förändring av färdssätt, förändrade förhållanden för utveckling av kulturmiljön, ursprungliga funktioner upphör) samt inverkan på hur området upplevs.

Den största påverkan av vindkraftverk är att de innebär ett nytt element i landskapet och att vindkraftverken syns över ett vidsträckt område. Vindkraftverkens storlek har i allmänhet en annan skala än elementen i naturlandskapet, vindkraftverken får på sätt och vis det omgivande landskapet att krympa. Ett småskaligt landskap, till exempel ett bylandskap, kan anses passa sämre för vindkraftsbyggen än ett storskaligt landskap. En storskalig miljö är t.ex. en öppen vattenmiljö med få element som bryter utsikten. Där är landskapets övriga element också ofta stora och tydliga och stöder vindkraftverken genom sin jämförbara storlek. I ett småskaligt landskap medför å andra sidan höjdvariationer och andra element i landskapet att sikten ställvis skymms, vilket kan utnyttjas i placeringen av vindkraftverken.

Områden där det sedan tidigare finns rikligt med storskaliga konstruktioner som byggts av människor, exempelvis industrimiljöer, områden i närheten av master och kraftledningar, skidcentra med slalombackar samt hamn- och lagerområden tolererar ofta vindkraftverk bäst. Det kan uppstå stor konflikt mellan orörd miljö och vindkraftverk.